

Aan de colleges van B&W in de regio Hollands Midden

Datum 7 juli 2026
Ons kenmerk Z/26/4012096
Onderwerp Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen
Hollands-Midden 2028 - 2031

Contactpersoon Hans Smit
Mob.nummer 06-52443174

Geacht college,

Inleiding

De gemeenten in de regio Hollands-Midden werken sinds 2010 samen via de Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR). In verband met veranderde financiële context (o.a. herijking gemeentefonds, nieuwe BBP-systematiek) en interne vragen over rol, mandaat en effectiviteit van de FKGR, is een evaluatie over het functioneren van de werkgroep uitgevoerd door Berenschot. Bij de evaluatie is gekeken naar de (ervaren) werking van de FKGR om te beoordelen of het versterken van het instrument mogelijk is als een van de maatregelen voor een solide financiële sturing op gemeenschappelijke regelingen. In deze brief geven we een samenvatting van de bevindingen en de aanbevelingen, ten behoeve van het gesprek dat u als college zal hebben over de conclusies en aanbevelingen.

Overall conclusie van het onderzoek is dat het instrument waardevol wordt geacht en dat op een aantal punten verbeteringen mogelijk zijn, met name op het gebied van governance en communicatie.

De eerste aanbeveling in rapport hebben wij inmiddels opgevolgd door een stuurgroep FKGR vanuit de gemeentesecretarissen in te stellen om vervolgens een ambtelijke werkgroep samen te stellen om de aanbevelingen in het rapport verder uit te werken in een beslisnotitie voor de colleges van B&W in Hollands Midden. Zie verder de alinea aanbevelingen.

Gevraagd besluit van uw college:

Instemmen met:

1. De voorgestelde planning om voor 15 november 2026 i.o.m. de gemeenschappelijke regelingen afspraken te maken over de opvolging van de aanbevelingen in het evaluatierapport FKGR van Berenschot.
2. De samenstelling Bestuurlijke stuurgroep FKGR (aanbeveling 3 in het evaluatierapport)
 - a. In ieder geval wethouders financiën van Leiden, Alphen aan den Rijn en Gouda (waaruit de voorzitter bepaald wordt)
 - b. Aangevuld met vier wethouders financiën kleinere gemeenten (iedere subregio één (Leidse regio, Rijnstreek, Duin- en Bollenstreek, Midden-Holland)
 - c. Aangevuld met twee wethouders zonder financiële portefeuille maar wel DB-lidmaatschap van een GR

- d. Aanvullend op deze aanbeveling ook één of twee burgemeesters toe te voegen aan de bestuurlijke stuurgroep.
3. Het verzoek aan de gemeente Alphen aan den Rijn om het voorzitterschap van de bestuurlijke stuurgroep op zich te nemen.
4. Het actief medewerking verlenen aan het samenstellen van de vertegenwoordiging in de bestuurlijke stuurgroep FKGR i.o.m. de colleges in uw sub-regio.

Samenvatting belangrijkste punten het evaluatierapport

Evaluatie.

Bij de evaluatie stonden vier vragen centraal:

- Welke rol en positie heeft de werkgroep en welke taken voert het uit?
- Hoe ziet het huidige proces van kaderstelling eruit?
- Hoe ziet de bezetting van de bestuurlijke en de ambtelijke werkgroep eruit en voldoet dat?
- Wat is een goede manier om tot inhoudelijke uitgangspunten te komen?

Kernpunten van de bevindingen uit de evaluatie

- **Grote tevredenheid** over de FKGR als technisch-financieel instrument: het biedt rust, stabiliteit en voorspelbaarheid.
- **Governance en mandaat** zijn vervaagd: onduidelijkheid over status, toepassing en reikwijdte van adviezen.
- **Communicatie en betrokkenheid** kunnen beter: behoefte aan structureel overleg met GR'en en meer transparantie over keuzes.
- **Uniformiteit vs. maatwerk**: generieke taakstellingen sluiten niet altijd aan bij de diversiteit van GR'en.
- **Vergelijking met andere regio's**: elders is meer structurele besluitvorming, controllersoverleg en jaarlijkse vaststelling van kaders gebruikelijk.

Belangrijkste conclusies

- FKGR is waardevol en moet worden voortgezet.
- Governance en mandaat moeten worden aangescherpt en periodiek worden vastgesteld.
- Meer structureel overleg en communicatie met GR'en is noodzakelijk.
- Jaarlijkse vaststelling van het FKGR-advies door alle gemeenten is wenselijk.
- Naleving en toepassing van adviezen moeten jaarlijks worden gemonitord.
- Indexatiemethodiek vraagt om verdere verfijning en betere onderbouwing.

Aanbevelingen en de opvolging daarvan:

- Aanbeveling 1: maak concrete afspraken over de herbevestiging van de FKGR

"Gezien de grote algemene tevredenheid over de FKGR adviseren wij om de FKGR voort te zetten voor de volgende bestuursperiode. In de meeste gemeenten zijn de coalitieonderhandelingen afgerond. Binnenkort worden de nieuwe colleges gepresenteerd. Wat ons betreft is dit bij uitstek hét moment om het voortzetten van de FKGR gezamenlijk te

herbevestigen. Wij adviseren u onze aanbevelingen in de GR'en en de gemeenten te bespreken. Dit kan door de kring van gemeentesecretarissen te vragen om een werkgroep in te stellen, die op basis van de aanbevelingen een voorstel gaat doen voor het vervolg van de FKGR. In afstemming met de GR'en kan dit voorstel dan aan de colleges worden voorgelegd zodat na de zomer een bekrachtiging van de methodiek kan plaatsvinden en een nieuwe ambtelijke werkgroep en bestuurlijke stuurgroep kan worden geïnstalleerd.

De kring van gemeentesecretarissen heeft op 1 juli jl. naar aanleiding van deze aanbeveling besloten tot:

1. Een ambtelijke stuurgroep van gemeentesecretarissen (GS) in te stellen
 - a. Voorzitter/opdrachtgever FKGR: Hans Demoed
 - b. 1 vanuit Leidse Regio (nader te bepalen)
 - c. 1 vanuit Duin- en Bollenstreek (nader te bepalen)
 - d. 1 vanuit Midden-Holland (nader te bepalen)
 - e. 1 vanuit Rijnstreek (nader te bepalen)
2. De voorzitter van de ambtelijke stuurgroep GS is adviseur van de bestuurlijke stuurgroep.
3. De stuurgroep van GS een ambtelijke werkgroep te laten samenstellen van concerncontrollers, adviseurs concernfinanciën/gemeentefonds, concernadviseurs regionale samenwerking en beleidsadviseurs/accountmanagers*) voor een regiobrede gemeenschappelijke regeling om de aanbevelingen van Berenschot verder uit te werken.
4. De ambtelijke werkgroep stelt een concept-beslispuntennotitie op voor de colleges van B&W.
5. De concept-besluitpuntennotitie wordt besproken in de stuurgroep van gemeentesecretarissen en vastgesteld in een overleg van de kring van gemeentesecretarissen. Daarna vindt aanbidding aan de colleges van B&W plaats.
6. Bij voorkeur besluitvorming op 22 september 2026 te laten agenderen in de colleges van B&W.

**) Evenals bij de aanbeveling over de samenstelling van de bestuurlijke werkgroep kunnen ook (twee) beleidsadviseurs/accountmanagers voor gemeenschappelijke regelingen toegevoegd worden aan de ambtelijke werkgroep. Bij voorkeur adviseurs/accountmanagers voor Hecht en de Veiligheidsregio. Hiermee kunnen we vanuit de financiële kaderstelling breder kijken naar de (financiële) positie en taakuitoefening van de gemeenschappelijke regelingen.*

- **Samenstelling Bestuurlijke stuurgroep FKGR (aanbeveling 3)**

Toelichting in het rapport:

"Binnen de werkgroepen, zowel bestuurlijk als ambtelijk, is de financiële expertise sterk vertegenwoordigd. Gezien de financieel-technische aard van de FKGR is dit ook niet zo verwonderlijk. Toch zou het de overweging waard kunnen zijn om te kijken of de bezetting van de werkgroep, in ieder geval de bestuurlijke, verbreed zou kunnen worden met een inhoudelijke portefeuillehouder of een burgemeester. Voordeel hiervan is dat het inhoudelijke perspectief vanuit de GR'en onderdeel wordt van de werkgroep, waardoor de advisering mogelijk beter aansluit bij de context van de GR'en en hierdoor meer draagvlak voor het

advies van de werkgroep ontstaat. Daarnaast is het belangrijk om goed na te denken over het voorzitterschap".

Afspreken welke gemeente de voorzitter gaat leveren inclusief ambtelijke ondersteuning.

Voorstel van de kring van gemeentesecretarissen is om aan Alphen aan den Rijn te vragen het voorzitterschap op zich te nemen.

De verdere aanbevelingen zijn (nader uit te werken in de beslispuntennota):

- **Herbevestiging mandaat Bestuurlijke werkgroep FKGR (aanbeveling 2, 8 en 9)**
 - Advisering over jaarlijkse loon- en prijsindexen GR- begrotingen
 - Advisering over meebewegen bij bezuinigingsopgaven
 - Advisering over reservevorming bij GR'en
 - Toetsing naleving kaders van de FKGR (zoals vast te stellen door gemeenten aanbeveling 5)
- **Vaste werkwijze /proces vaststellen als kader voor de bestuurlijke stuurgroep FKGR**
 - M.b.t. Advisering jaarlijkse loon en prijsindex incl. vaststelling door gemeenten (pag. 24 rapport)
 - Advisering over meebewegen bij bezuinigingsopgaven (incl. Rol GR'en en Colleges hierbij, aanbevelingen 4 en 5)
 - Advisering over reservevorming bij GR'en
- **Verantwoordingsplicht GR'en over toepassing kaders FKGR (aanbeveling 6)**
- **Laten uitwerken van stroomlijning ambtelijke beleidsmatige advisering GR'en per GR) zoals bijv. model Drechtsteden (aanbeveling 10)**

Vervolg.

Vervolg van het proces tot bepaling en de besluitvorming van het financieel kader voor gemeenschappelijke regelingen voor de begrotingen van 2028 t/m 2031.

Streven is om het kader voor 15 november 2026 toe te sturen aan de gemeenschappelijke regelingen. Dat was tot nu toe 1 november. Dat is niet haalbaar. Zie verder de planning in bijlage 1.

Met vriendelijke groet,

Hans Demoed

Voorzitter stuurgroep FKGR kring gemeentesecretarissen Hollands Midden

Bijlagen:

1. Planning opstelling en besluitvorming financieel kader gemeenschappelijke regelingen begroting 2028 – 2031.
2. Evaluatierapport FKGR

Bijlage 1. Planning opstelling en besluitvorming financieel kader gemeenschappelijke regelingen begroting 2028 – 2031.

Wanneer *)	Wie	Activiteit
15-jul	Werkgroep	Start werkgroep uitwerking aanbevelingen en opstellen besispuntennota
17-aug	Werkgroep	Start bijeenkomsten werkgroep met controllers GR-en
4-sep	Werkgroep	Oplevering concept besispuntennota
10-sep	Stuurgroep GS	Bespreking in stuurgroep gemeentesecretarissen
11-sep	Werkgroep	Afronden besispuntennota en aanbidding colleges van B&W
15-sep		Publicatie septembercirculaire 2026
22-sep	Colleges B&W	Bespreking besispuntennota in colleges B&W Bevestiging samenstelling ambtelijke werkgroep- en bestuurlijke stuurgroep FKGR
23-sep	Ambt. Werkgroep FKGR	Uitwerking financieel kader 2028 i.o.m. controllers GR-en
30 sep	Bestuurlijke stuurgroep FKGR	Eerste bijeenkomst bestuurlijke stuurgroep FKGR
15-okt	Stuurgroep GS	Bespreking concept financieel kader in stuurgroep gemeentesecretarissen
23-okt	Bestuurlijke stuurgroep FKGR	Bespreking financieel kader in bestuurlijke stuurgroep
3-nov	Colleges van B&W	Besluit over financieel kader 2028
12-nov	Bestuurlijke stuurgroep FKGR	Verzenden kader naar gemeenschappelijke regelingen

*) data zijn onder voorbehoud van beschikbaarheid deelnemers.